➦ Engelsk versjon

➦ Gå til opprinnelig kunngjort versjon

Lov om barnehager (barnehageloven)

Dato	LOV-2005-06-17-64
Departement	Kunnskapsdepartementet
Sist endret	LOV-2020-06-19-91 fra 01.01.2022, LOV-2021-06-18-127 fra 01.07.2021
Publisert	I 2005 hefte 8
Ikrafttredelse	01.01.2006
Endrer	LOV-1995-05-05-19
Kunngjort	17.06.2005
Rettet	01.07.2021 (faglige fotnoter fjernet)
Korttittel	Barnehageloven – bhl

Kapitteloversikt:

Kapittel I. Barnehagens formål og innhold (§§ 1 - 2 b)
Kapittel II. Barns og foreldres medvirkning (§§ 3 - 5)
Kapittel III. Godkjenningsplikt og oppgavefordeling (§§ 6 - 13)
Kapittel IV. Barnehagemyndighetens oppgaver mv. (§§ 14 - 20)
Kapittel V. Krav til bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling i private barnehager mv. (§§ 21 - 23)
Kapittel VI. Personalet (§§ 24 - 30)
Kapittel VII. Spesialpedagogisk hjelp, tegnspråkopplæring m.m. (§§ 31 - 40)
Kapittel VIII Psykososialt barnehagemiljø (§§ 41 - 43)
Kapittel IX. Forskjellige bestemmelser (§§ 44 - 52)
Kapittel X Tilsyn (§§ 53 - 56)
Kapittel XI. Ikrafttredelse og endringer i andre lover (§57)

Loven endret i sin helhet ved lov 19 juni 2020 nr. 91 unntatt ny § 10 første ledd andre punktum, ny § 13 og nytt kapittel X, iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710.

Kapittel I. Barnehagens formål og innhold

§ 1. *Formål*

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

0 Endret ved lov 19 des 2008 nr. 119 (ikr. 1 aug 2010 iflg. res. 18 juni 2010 nr. 828).

§ 1a. *Særlig formål*

Eiere av private barnehager kan i vedtektene bestemme at verdiene i loven § 1 ikke skal forankres i den kristne og humanistiske arv og tradisjon.

Private barnehager og barnehager eiet eller drevet av menigheter innen Den norske kirke kan i vedtektene fastsette særlige bestemmelser om tros- eller livssynsformål.

0 Tilføyd ved lov 18 juni 2010 nr. 26 (ikr. 1 aug 2010 iflg. res. 18 juni 2010 nr. 827).

§ 2. *Barnehagens innhold*

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet.

Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter.

Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur.

Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

Departementet fastsetter nærmere regler om barnehagens innhold og oppgaver (rammeplan) ved forskrift.

Barnehagens eier kan tilpasse rammeplanen til lokale forhold.

Med utgangspunkt i rammeplan for barnehagen skal samarbeidsutvalget for hver barnehage fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

0 Endret ved lover 18 juni 2010 nr. 26 (ikr. 1 aug 2010 iflg. res. 18 juni 2010 nr. 827), 17 juni 2016 nr. 66 (ikr. 1 aug 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 674).

§ 2 a. *Plikt til å samarbeide med skolen om overgangen fra barnehage til skole*

Barnehagen skal samarbeide med skolen om barnas overgang fra barnehage til skole og skolefritidsordning, jf. opplæringslova § 13-5 og friskolelova § 5-5. Samarbeidet skal bidra til at barna får en trygg og god overgang. Barnehagen må ha tillatelse fra barnets foreldre for å utlevere personopplysninger om barnet til skolen.

0 Tilføyd ved lov 8 juni 2018 nr. 29 (ikr. 1 aug 2018 iflg. res. 8 juni 2018 nr. 827), endret ved lov 11 juni 2021 nr. 80 (ikr. 1 aug 2021 iflg. res. 11 juni 2021 nr. 1899).

§ 2 b. *Samarbeid og samordning*

0 **Tilføyes** ved lov 11 juni 2021 nr. 78 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

Kapittel II. Barns og foreldres medvirkning

§ 3. *Barns rett til medvirkning og hensynet til barnets beste*

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet og i saker som gjelder dem selv.

Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.

Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

I alle handlinger og avgjørelser som gjelder barn i barnehagen, skal hva som er best for barnet, være et grunnleggende hensyn.

0 Endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710).

§ 4. *Foreldreråd og samarbeidsutvalg*

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.

Foreldrerådet består av foreldrene til alle barna. Foreldrerådet skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Er det i forskrift etter § 20 satt en maksimalgrense for foreldrebetaling, kan bare foreldrerådet samtykke til foreldrebetaling utover dette.

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av foreldre og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehagens eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene.

Barnehageeieren skal sørge for at saker av viktighet forelegges foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

0 Endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710).

§ 5. *Felles samarbeidsutvalg for barnehage og skole*

Kommunen kan bestemme at det skal være felles samarbeidsutvalg for kommunal barnehage og grunnskole. Der begge parter ønsker det, kan det etableres tilsvarende ordning for privat barnehage og kommunal eller privat skole. Samarbeidsutvalget skal også i slike tilfeller settes sammen etter § 4 tredje ledd, men slik at foreldre og ansatte fra både barnehagen og skolen skal være representert, jf. opplæringslova § 11-1 fjerde ledd.

0 Endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710).

Kapittel III. Godkjenningsplikt og oppgavefordeling

§ 6. *Virksomhetens plikt til å søke godkjenning*

Virksomheter som har ansvar for barn under opplæringspliktig alder, plikter å søke godkjenning som barnehage når:

a) virksomheten er regelmessig og ett eller flere barn har en ukentlig oppholdstid på mer enn 20 timer, og
b) antall barn som er til stede samtidig er ti eller flere når barna er tre år eller eldre, eventuelt fem eller flere når barna er under tre år, og
c) virksomheten utføres mot godtgjøring.

Virksomheter etter første ledd må være godkjent før driften settes i gang.

§ 7. *Krav til barnehagens virksomhet*

Barnehageeieren har ansvaret for at barnehagen drives i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.

Kommunale og private barnehager skal være registrert med eget organisasjonsnummer i Enhetsregisteret.

0 Endret ved lover 18 juni 2010 nr. 26 (ikr. 1 aug 2010 iflg. res. 18 juni 2010 nr. 827), 21 juni 2013 nr. 99 (ikr. 1 aug 2013 iflg. res. 21 juni 2013 nr. 688), 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710).

§ 8. *Krav til vedtekter*

Kommunale og private barnehager skal ha vedtekter. Vedtektene skal gi opplysninger som er av betydning for foreldrenes forhold til barnehagen, herunder om

a) eierforhold
b) formål, jf. §§ 1 og 1a
c) opptakskriterier
d) antall medlemmer i samarbeidsutvalget
e) barnehagens åpningstid.

0 Endret ved lover 16 juni 2006 nr. 20 (ikr. 1 juli 2006 iflg. res. 16 juni 2006 nr. 631), 8 aug 2008 nr. 73 (ikr. 1 jan 2009 iflg. res. 26 sep 2008 nr. 1048), 19 juni 2009 nr. 93 (ikr. 1 jan 2011 iflg. res. 29 okt 2010 nr. 1378), 17 juni 2016 nr. 65 (ikr. 1 aug 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 679), 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710).

§ 9. *Internkontroll i barnehagen*

Barnehageeier skal ha internkontroll for å sikre at kravene i denne loven med forskrifter følges.

Internkontrollen skal være systematisk og tilpasset barnehagens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Ved internkontroll etter denne paragrafen skal barnehageeier
a) utarbeide en beskrivelse av barnehagens hovedoppgaver, mål og organisering
b) ha nødvendige rutiner og prosedyrer
c) avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
d) dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
e) evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.

0 Endret ved lover 17 juni 2016 nr. 66 (ikr. 1 aug 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 674), 21 juni 2017 nr. 98 (ikr. 1 aug 2017 iflg. res. 21 juni 2017 nr. 832), 22 juni 2018 nr. 83 (ikr. 1 nov 2019 iflg. res. 25 juni 2019 nr. 879), 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710).

§ 9 a. *(Opphevet)*

0 Tilføyd ved lov 17 juni 2016 nr. 66 (ikr. 1 aug 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 674), opphevet ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710).

§ 9 b. *(Opphevet)*

0 Tilføyd ved lov 17 juni 2016 nr. 66 (ikr. 1 aug 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 674), endret ved lov 17 juni 2016 nr. 65 (ikr. 1 aug 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 679), disse to lovene fikk nok feil nummerrekkefølge, opphevet ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710).

§ 10. *Barnehagemyndighetens ansvar*

Kommunen er lokal barnehagemyndighet. Kommunen skal gi veiledning om og påse at barnehagene drives i samsvar med bestemmelsene i denne loven med forskrifter, med unntak av bestemmelsene i kapittel V med forskrifter.

Kommunen har plikt til å tilby plass i barnehage til barn under opplæringspliktig alder som er bosatt i kommunen, jf. § 16. Utbyggingsmønster og driftsformer skal tilpasses lokale forhold og behov.

Kommunen har ansvaret for at barnehagetilbudet til samiske barn i samiske distrikt bygger på samisk språk og kultur. I øvrige kommuner skal forholdene legges til rette for at samiske barn kan sikre og utvikle sitt språk og sin kultur.

Hver kommune skal opprette og føre register til bruk for Arbeids- og velferdsetaten i forbindelse med kontroll av beregning og utbetaling av kontantstøtte etter kontantstøtteloven. Registeret kan samkjøres mot Arbeids- og velferdsetatens register over mottakere av kontantstøtte. Departementet gir forskrift om føringen av registeret, hvilke opplysninger registeret skal inneholde, og behandlingen av disse opplysningene.

Kommunen har rett til innsyn i dokumenter og adgang til barnehagelokaler i den utstrekning dette anses nødvendig for å ivareta kommunens oppgaver som barnehagemyndighet.

0 Endret ved lover 18 juni 2010 nr. 26 (ikr. 1 aug 2010 iflg. res. 18 juni 2010 nr. 827), 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710), 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2022 iflg. res. 10 des 2021 nr. 3461).

§ 11. *Krav til likebehandling og uavhengighet*

Kommunen skal likebehandle private og kommunale barnehager når den utfører oppgaver som barnehagemyndighet. Kommunen skal organisere oppgavene den har som barnehagemyndighet adskilt fra oppgavene den har som barnehageeier når dette er egnet til å ivareta tilliten til kommunens upartiskhet som barnehagemyndighet.

0 Tilføyd ved lov 19 juni 2020 nr. 91(ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710).

§ 12. *Særlige regler om klageinstans*

Statsforvalteren er klageinstans for vedtak fattet av kommunen etter §§ 14 og 15, § 19 første ledd, §§ 24 til 26, §§ 35 til 38, § 53 og der det følger av forskrift gitt i medhold av denne loven.

0 Tilføyd ved lover 19 juni 2020 nr. 91(ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710), 7 mai 2021 nr. 34 (ikr. 1 juni 2021 iflg. res. 7 mai 2021 nr. 1416).

§ 13. *Statlig råd og veiledning*

Statsforvalteren skal veilede kommuner og barnehager om denne loven med forskrifter, med unntak av bestemmelsene i kapittel V med forskrifter.

Utdanningsdirektoratet skal veilede kommuner og barnehager om denne loven kapittel V med forskrifter.

0 Tilføyd ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2022 iflg. res. 10 des 2021 nr. 3461) som endret ved lov 7 mai 2021 nr. 34.

Kapittel IV. Barnehagemyndighetens oppgaver mv.

0 Endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, innhold av paragrafer og kapitteloverskrift endret).

§ 14. *Godkjenning*

Kommunen avgjør søknader om godkjenning etter en vurdering av barnehagens egnethet ut fra formål og innhold, jf. §§ 1, 1a og 2.

Kommunen kan ved godkjenningen sette vilkår for driften med hensyn til antall barn, barnas alder og oppholdstid.

Kommunens vedtak kan påklages til statsforvalteren.

0 Endret ved lover 19 juni 2009 nr. 93 (ikr. 1 jan 2011 iflg. res. 29 okt 2010 nr. 1378), 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710), 7 mai 2021 nr. 34 (ikr. 1 juni 2021 iflg. res. 7 mai 2021 nr. 1416).

§ 15. *Familiebarnehager*

Godkjenning av familiebarnehager omfatter virksomhetens organisering og det enkelte hjems egnethet som lokale for familiebarnehagedrift.

Departementet kan gi forskrifter om godkjenning og drift av familiebarnehager.

0 Endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 11).

§ 16. *Rett til plass i barnehage*

Barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage fra august i samsvar med denne loven med forskrifter.

Barn som fyller ett år i september, oktober eller november det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage innen utgangen av den måneden barnet fyller ett år i samsvar med denne loven med forskrifter.

Barnet har rett til plass i barnehage i den kommunen der det er bosatt.

Søknadsfrist til opptaket fastsettes av kommunen.

0 Tilføyd ved lov 8 aug 2008 nr. 73 (ikr. 1 jan 2009 iflg. res. 26 sep 2008 nr. 1048), endret ved lover 17 juni 2016 nr. 65 (ikr. 17 juni 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 679), 21 juni 2017 nr. 98 (ikr. 1 aug 2017 iflg. res. 21 juni 2017 nr. 832), 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 12a).

§ 17. *Samordnet opptaksprosess i kommunen*

Alle godkjente barnehager i kommunen skal samarbeide om opptak av barn. Kommunen skal legge til rette for en samordnet opptaksprosess, der det tas hensyn til barnehagenes mangfold og egenart. Brukernes ønsker og behov skal tillegges stor vekt ved selve opptaket. Ved en samordnet opptaksprosess skal likebehandling av barn og likebehandling av kommunale og private barnehager sikres.

Forvaltningsloven kapittel IV til VI gjelder ikke for opptak i barnehage. Departementet kan gi forskrift om behandling av søknader om opptak i barnehage.

0 Endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 12).

§ 18. *Prioritet ved opptak*

Barn med nedsatt funksjonsevne har rett til prioritet ved opptak i barnehage. Det skal foretas en sakkyndig vurdering for å vurdere om barnet har nedsatt funksjonsevne.

Barn som det er fattet vedtak om etter barnevernloven §§ 4-12 og 4-4 annet og fjerde ledd, har rett til prioritet ved opptak i barnehage.

Kommunen har ansvaret for at barn med rett til prioritet får plass i barnehage.

0 Endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 13). **Endres** ved lov 18 juni 2021 nr. 97 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

§ 19. *Kommunalt tilskudd til godkjente private barnehager*

Kommunen kan gi tilskudd til godkjente private barnehager.

Kommunen skal behandle private barnehager som mottar tilskudd, likeverdig med kommunale barnehager. Departementet kan gi forskrift om hva som er likeverdig behandling.

0 Tilføyd ved lov 19 juni 2020 nr. 91(ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710).

§ 20. *Foreldrebetaling*

Departementet kan gi forskrift om foreldrebetaling i barnehagen, blant annet om søskenmoderasjon, inntektsgradering og maksimalgrense.

0 Endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 15).

Kapittel V. Krav til bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling i private barnehager mv.

0 Kapitlet tilføyd ved lov 19 juni 2020 nr. 91(ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710).

§ 21. *Virkeområde og formål*

Kapitlet gjelder for private barnehager som mottar tilskudd etter § 19.

Formålet med kapitlet er å sørge for at offentlige tilskudd og foreldrebetaling kommer barna i barnehagen til gode.

Dersom barnehagen oppfyller kravene i § 23, kan barnehagen disponere et eventuelt overskudd fritt.

0 Tilføyd ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710).

§ 22. *Definisjoner*

Med nærstående menes nærstående etter aksjeloven § 1-5 første ledd.

Med konsern menes konsern etter aksjeloven § 1-3.

0 Tilføyd ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710).

§ 23. *Krav til bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling i private barnehager*

Barnehagen skal bare dekke kostnader som direkte gjelder godkjent drift av barnehagen.

Barnehagen skal ikke overfor eieren, eierens nærstående eller selskap i samme konsern som eier foreta transaksjoner og dekke kostnader på vilkår eller med beløp som avviker fra eller overstiger det som ville vært fastsatt mellom uavhengige parter.

Barnehagen skal ikke ha vesentlig lavere personalkostnad per heltidsplass enn det som er vanlig i tilsvarende kommunale barnehager.

Barnehagen skal kunne dokumentere at offentlige tilskudd og foreldrebetaling er brukt i samsvar med denne paragrafen.

Departementet kan gi forskrift om regnskap, revisjon og rapportering.

0 Tilføyd ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710).

Kapittel VI. Personalet

0 Endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere kapittel V).

§ 24. *Styrer*

Barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse.

Barnehagen skal ha en daglig leder som har utdanning som barnehagelærer eller annen høgskoleutdanning som gir barnefaglig og pedagogisk kompetanse.

Departementet kan gi forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon og forskrift om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra utlandet.

0 Endret ved lover 8 aug 2008 nr. 73 (ikr. 1 jan 2009 iflg. res. 26 sep 2008 nr. 1048), 17 juni 2016 nr. 66 (ikr. 1 aug 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 674), 21 juni 2017 nr. 98 (ikr. 1 aug 2017 iflg. res. 21 juni 2017 nr. 832), 8 juni 2018 nr. 29 (ikr. 1 aug 2018 iflg. res. 8 juni 2018 nr. 827), 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 17).

§ 25. *Pedagogisk bemanning*

Pedagogiske ledere må ha utdanning som barnehagelærer. Likeverdig med barnehagelærerutdanning er annen treårig pedagogisk utdanning på høgskolenivå med videreutdanning i barnehagepedagogikk.

Departementet kan gi forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon, forskrift om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra utlandet og forskrift om unntak fra utdanningskravet for personale som arbeider i barnehagen på nattid.

0 Tilføyd ved lov 8 juni 2018 nr. 29 (ikr. 1 aug 2018 iflg. res. 8 juni 2018 nr. 827), endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 17 a).

§ 26. *Grunnbemanning*

Bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.

Barnehagen skal minst ha én ansatt per tre barn når barna er under tre år og én ansatt per seks barn når barna er over tre år. Barn skal regnes for å være over tre år fra og med august det året de fyller tre år.

Kommunen kan gi dispensasjon fra kravet til grunnbemanning i andre ledd første punktum for inntil ett år av gangen når særlige hensyn tilsier det. Barnehageeieren skal legge uttalelse fra barnehagens samarbeidsutvalg ved søknaden.

Kommunens vedtak etter tredje ledd kan påklages til statsforvalteren.

0 Endret ved lover 8 aug 2008 nr. 73 (ikr. 1 jan 2009 iflg. res. 26 sep 2008 nr. 1048), 17 juni 2016 nr. 66 (ikr. 1 aug 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 674), 21 juni 2017 nr. 98 (ikr. 1 aug 2017 iflg. res. 21 juni 2017 nr. 832), 8 juni 2018 nr. 29 (ikr. 1 aug 2018 iflg. res. 8 juni 2018 nr. 827), 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 18), 7 mai 2021 nr. 34 (ikr. 1 juni 2021 iflg. res. 7 mai 2021 nr. 1416).

§ 27. *Krav om norskferdigheter for å bli ansatt i barnehage*

For å bli fast eller midlertidig ansatt i barnehage må personer med et annet førstespråk enn norsk eller samisk ha avlagt en norskprøve og ha oppnådd nivå A2 på delprøven i skriftlig framstilling og nivå B1 på delprøvene i leseforståelse, lytteforståelse og muntlig kommunikasjon. Nivåene A2 og B1 skal tilsvare nivåene beskrevet i Det felles europeiske rammeverket for språk.

Kravet om norskprøve etter første ledd gjelder ikke for
a) stillinger som styrer eller pedagogisk leder
b) stillinger i barnehager som gir et tilbud på et annet språk enn norsk
c) personer som har gjennomført opplæring i norsk i grunnskolen eller på videregående skole og fått bestått karakter i faget
d) personer som har minst fem års relevant arbeidserfaring fra en norskspråklig barnehage eller skole
e) personer som har svensk eller dansk som førstespråk.

Dersom det er pedagogisk forsvarlig, kan barnehageeier ansette personer som ikke oppfyller kravet til norskprøve.

0 Tilføyd ved lov 16 mars 2018 nr. 1 (ikr. 1 aug 2018 iflg. res. 16 mars 2018 nr. 384), endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 18 a).

§ 28. *Krav om norskferdigheter for personer med utenlandske yrkeskvalifikasjoner som styrer eller pedagogisk leder*

For å bli fast eller midlertidig ansatt som styrer eller pedagogisk leder, må personer med utenlandske yrkeskvalifikasjoner dokumentere norskferdigheter ved å ha
a) gjennomført og bestått opplæring i norsk på videregående skole
b) bestått eksamen fra trinn 3 i norsk for utenlandske studenter ved universitetene
c) bestått eksamen fra 1-årig høgskolestudium i norsk språk og samfunnskunnskap for utenlandske studenter
d) bestått test i norsk – Høyere nivå (Bergenstesten), eller ha
e) avlagt norskprøve og oppnådd nivå B2 på delprøvene i skriftlig framstilling, leseforståelse, lytteforståelse og muntlig kommunikasjon.

Barnehageeier kan godta annen dokumentasjon av norskferdigheter.

Kravet om norskferdigheter gjelder ikke for personer som har norsk, samisk, svensk eller dansk som førstespråk. Kravet om norskferdigheter gjelder heller ikke for stillinger i barnehager som gir et tilbud på et annet språk enn norsk.

Departementet kan gi forskrift om dispensasjon fra kravet om norskferdigheter.

0 Tilføyd ved lov 8 juni 2018 nr. 29 (ikr. 1 aug 2018 iflg. res. 8 juni 2018 nr. 827), endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 18 b).

§ 29. *Forbud mot bruk av klesplagg som helt eller delvis dekker ansiktet*

Personer som er fast eller midlertidig ansatt i barnehagen eller utfører pedagogiske oppgaver etter loven, skal ikke bruke klesplagg som helt eller delvis dekker ansiktet i arbeidstiden. Forbudet gjelder når personen befinner seg på barnehagens område eller deltar på aktiviteter i regi av barnehagen.

Forbudet gjelder ikke når bruken av slike plagg er begrunnet i klimatiske, pedagogiske, helsemessige eller sikkerhetsmessige forhold.

Dersom noen bruker klesplagg i strid med forbudet, skal barnehageeieren eller kommunen gi personen pålegg om å fjerne plagget. Gjentatte brudd på forbudet kan gi grunnlag for oppsigelse.

0 Tilføyd ved lov 22 juni 2018 nr. 85 (ikr. 1 aug 2018 iflg. res. 22 juni 2018 nr. 946), endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 18 c).

§ 30. *Politiattest*

Den som skal ansettes fast eller midlertidig i barnehage skal legge frem politiattest som nevnt i politiregisterloven § 39 første ledd.

Barnehageeier og kommunen som barnehagemyndighet kan kreve politiattest som nevnt i første ledd for andre personer som regelmessig oppholder seg i barnehagen eller har vesentlig innflytelse på barnehagens drift.

Personer som er dømt for seksuelle overgrep mot mindreårige er utelukket fra fast eller midlertidig ansettelse i barnehager. I andre tilfeller må konsekvensene av merknader på politiattesten vurderes i det enkelte tilfellet.

Departementet gir nærmere forskrifter om gjennomføring av denne paragrafen.

0 Endret ved lover 21 juni 2013 nr. 99 (ikr. 1 aug 2013 iflg. res. 21 juni 2013 nr. 688), 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 19).

Kapittel VII. Spesialpedagogisk hjelp, tegnspråkopplæring m.m.

0 Kapitlet med § 19 a til § 19 h tilføyd ved lov 17 juni 2016 nr. 65 (ikr. 1 aug 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 679), endret ved 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, endret paragrafnummer og kapittelnummer).

§ 31. *Rett til spesialpedagogisk hjelp*

Barn under opplæringspliktig alder har rett til spesialpedagogisk hjelp dersom de har særlige behov for det. Dette gjelder uavhengig av om de går i barnehage.

Formålet med spesialpedagogisk hjelp er å gi barn tidlig hjelp og støtte i utvikling og læring av for eksempel språklige og sosiale ferdigheter.

Spesialpedagogisk hjelp kan gis til barnet individuelt eller i gruppe. Hjelpen skal omfatte tilbud om foreldrerådgivning.

Kommunen skal oppfylle retten til spesialpedagogisk hjelp for barn bosatt i kommunen.

Fylkeskommunen skal oppfylle retten til spesialpedagogisk hjelp etter denne loven for barn i barneverninstitusjon og barn som er pasient i helseinstitusjon eid av regionalt helseforetak, eller i privat helseinstitusjon med avtale med regionalt helseforetak.

Departementet kan gi forskrift om ansvar for utgifter til spesialpedagogisk hjelp, hvem som skal regnes som bosatt i kommunen, refusjon av andre kommuners eller fylkeskommuners utgifter til spesialpedagogisk hjelp, fylkeskommunens ansvar for rett til spesialpedagogisk hjelp for barn i barneverninstitusjon og fylkeskommunens ansvar for rett til spesialpedagogisk hjelp for barn som er pasienter i helseinstitusjon eid av regionalt helseforetak, eller i privat helseinstitusjon med avtale med regionalt helseforetak.

0 Tilføyd ved lov 17 juni 2016 nr. 65 (ikr. 1 aug 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 679), endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 19 a). **Endres** ved lov 18 juni 2021 nr. 97 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

§ 32. *Samarbeid med barnets foreldre*

Før det blir utarbeidet en sakkyndig vurdering og fattet vedtak om spesialpedagogisk hjelp, skal det innhentes samtykke fra barnets foreldre. Foreldrene har rett til å gjøre seg kjent med innholdet i den sakkyndige vurderingen og til å uttale seg før det fattes vedtak.

Tilbudet om spesialpedagogisk hjelp skal så langt som mulig utformes i samarbeid med barnet og barnets foreldre, og det skal legges stor vekt på deres syn.

Det skal én gang i året utarbeides en skriftlig oversikt over den spesialpedagogiske hjelpen barnet har mottatt og en vurdering av barnets utvikling. Foreldrene og kommunen skal få denne oversikten og vurderingen.

Dersom barneverntjenesten har overtatt omsorgen etter barnevernloven §§ 4-8 eller 4-12, har barneverntjenesten rett til å ta avgjørelser etter dette kapittelet på vegne av barnet. Tilsvarende gjelder ved vedtak om flytteforbud etter barnevernloven § 4-8 og vedtak om plassering etter barnevernloven § 4-6 andre ledd.

0 Tilføyd ved lov 17 juni 2016 nr. 65 (ikr. 1 aug 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 679), endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 19 b). **Endres** ved lov 18 juni 2021 nr. 97 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

§ 33. *Pedagogisk-psykologisk tjeneste*

Kommunens pedagogisk-psykologiske tjeneste er sakkyndig instans i saker om spesialpedagogisk hjelp. Den pedagogisk-psykologiske tjenesten skal sørge for at det blir utarbeidet lovpålagte sakkyndige vurderinger.

Den pedagogisk-psykologiske tjenesten skal bistå barnehagen i arbeidet med kompetanse- og organisasjonsutvikling for å tilrettelegge barnehagetilbudet for barn med særlige behov.

Departementet kan gi forskrift om andre oppgaver for den pedagogisk-psykologiske tjenesten.

0 Tilføyd ved lov 17 juni 2016 nr. 65 (ikr. 1 aug 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 679), endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 19 c).

§ 34. *Sakkyndig vurdering*

Før kommunen eller fylkeskommunen fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp, skal det foreligge en sakkyndig vurdering av om barnet har særlige behov for spesialpedagogisk hjelp.

I den sakkyndige vurderingen skal det utredes og tas standpunkt til blant annet:
a) om det foreligger sen utvikling og lærevansker hos barnet
b) realistiske mål for barnets utvikling og læring
c) om barnets behov kan avhjelpes innenfor det ordinære barnehagetilbudet
d) hvilken type hjelp og organisering som vil bidra til barnets utvikling og læring
e) hvilket omfang av spesialpedagogisk hjelp som er nødvendig, og hvilken kompetanse de som gir hjelpen bør ha

Departementet kan gi forskrift om innholdet i den sakkyndige vurderingen.

0 Tilføyd ved lov 17 juni 2016 nr. 65 (ikr. 1 aug 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 679), endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 19 d).

§ 35. ***Vedtak om spesialpedagogisk hjelp***

Kommunen eller fylkeskommunen fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp. Dersom vedtaket avviker fra den sakkyndige vurderingen, skal dette begrunnes i vedtaket.

Vedtaket skal inneholde:
a) hva hjelpen skal gå ut på
b) hvor lenge hjelpen skal vare
c) hvilket timeomfang hjelpen skal ha
d) hvordan hjelpen skal organiseres
e) hvilken kompetanse de som gir hjelpen skal ha
f) tilbud om foreldrerådgivning

Dersom barnet flytter til en annen kommune, skal vedtaket om spesialpedagogisk hjelp gjelde frem til det er fattet nytt vedtak i saken.

0 Tilføyd ved lov 17 juni 2016 nr. 65 (ikr. 1 aug 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 679), endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 19 e).

§ 36. ***Rett til skyss for barn med rett til spesialpedagogisk hjelp***

Dersom gratis skyss er nødvendig for at barnet skal kunne motta spesialpedagogisk hjelp, har barnet rett til slik skyss.

Barnet har rett til nødvendig reisefølge og tilsyn. Kommunen skal innlosjere barnet når daglig skyss ikke er forsvarlig.

Kommunen skal fatte vedtak om og oppfylle retten til skyss, nødvendig reisefølge, tilsyn og innlosjering.

0 Tilføyd ved lov 17 juni 2016 nr. 65 (ikr. 1 aug 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 679), endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 19 f).

§ 37. ***Barn med nedsatt funksjonsevne***

Kommunen skal sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud. Plikten til tilrettelegging omfatter ikke tiltak som innebærer en uforholdsmessig byrde for kommunen. Ved vurderingen av om tilretteleggingen innebærer en uforholdsmessig byrde, skal det særlig legges vekt på tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer, de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen og virksomhetens ressurser.

Kommunen fatter vedtak om tilrettelegging av barnehagetilbudet til barn med nedsatt funksjonsevne.

0 Tilføyd ved lov 17 juni 2016 nr. 65 (ikr. 1 aug 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 679), endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 19 g).

§ 38. ***Rett til tegnspråkopplæring***

Barn under opplæringspliktig alder som har tegnspråk som førstespråk, eller som etter en sakkyndig vurdering har behov for tegnspråkopplæring, har rett til slik opplæring. Retten gjelder uavhengig av om barnet går i barnehage.

Kommunen skal oppfylle retten til tegnspråkopplæring for barn bosatt i kommunen. Før kommunen fatter vedtak om tegnspråkopplæring, skal det utarbeides en sakkyndig vurdering av den pedagogisk-psykologiske tjenesten.

Før det blir utarbeidet en sakkyndig vurdering og fattet vedtak om tegnspråkopplæring, skal det innhentes samtykke fra barnets foreldre. Foreldrene har rett til å gjøre seg kjent med innholdet i den sakkyndige vurderingen og til å uttale seg før det fattes vedtak.

Tilbudet om tegnspråkopplæring skal så langt som mulig utformes i samarbeid med barnet og barnets foreldre, og det skal legges stor vekt på deres syn.

Dersom barnet flytter til en annen kommune, skal vedtaket om tegnspråkopplæring gjelde frem til det er fattet nytt vedtak i saken.

Retten til skyss, tilsyn, reisefølge og innlosjering etter § 36 gjelder tilsvarende for barn med rett til tegnspråkopplæring.

Departementet kan gi forskrift om tegnspråkopplæring for barn under opplæringspliktig alder.

0 Tilføyd ved lov 17 juni 2016 nr. 65 (ikr. 1 aug 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 679), endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 19 h).

§ 39. ***Barn med behov for alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK)***

Barn som helt eller delvis mangler funksjonell tale og har behov for alternativ og supplerende kommunikasjon, skal få bruke egnede kommunikasjonsformer og nødvendige kommunikasjonsmidler i barnehagen.

Spesialpedagogisk hjelp etter § 31 inkluderer nødvendig opplæring i bruk av alternativ og supplerende kommunikasjon.

0 Tilføyd ved lov 8 juni 2018 nr. 29 (ikr. 1 aug 2018 iflg. res. 8 juni 2018 nr. 827), tidligere § 19 i endret paragrafnummer til § 19 j, endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 19 i).

§ 40. ***Oppfyllelse av enkeltvedtak som er kjent ugyldig***

En kommune eller fylkeskommune må oppfylle et vedtak fra et statlig forvaltningsorgan som gir en privat part rett til tjenester etter kapitlet her, selv om kommunen eller fylkeskommunen får vedtaket kjent ugyldig gjennom søksmål etter tvisteloven § 1-4 a. Vedtak kan i tilfeller som nevnt i første punktum bare omgjøres til skade for den private parten etter forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c dersom det er ugyldig fordi den private parten, eller noen som handlet på den private partens vegne, forsettlig eller grovt uaktsomt har gitt uriktige opplysninger eller holdt tilbake opplysninger.

0 Tilføyd ved lov 16 juni 2017 nr. 63 (ikr. 1 jan 2018 iflg. res. 16 juni 2017 nr. 757), endret ved lov 8 juni 2018 nr. 29 (ikr. 1 aug 2018 iflg. res. 8 juni 2018 nr. 827), endret paragrafnummer fra § 19 i, endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 19 j).

Kapittel VIII Psykososialt barnehagemiljø

0 Kapitlet tilføyd ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710).

§ 41. ***Nulltoleranse og forebyggende arbeid***

Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser.

Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.

0 Tilføyd ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710).

§ 42. *Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt)*

Alle som arbeider i barnehagen, skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det.

Alle som arbeider i barnehagen, skal melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Styreren skal melde fra til barnehageeieren i alvorlige tilfeller.

Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken.

Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse som barnehagen selv har satt i gang, viser at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Tiltakene skal velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering.

Barnehagen skal lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i en sak. I planen skal det stå
a) hvilke problemer tiltakene skal løse
b) hvilke tiltak barnehagen har planlagt
c) når tiltakene skal gjennomføres
d) hvem som skal gjennomføre tiltakene
e) når tiltakene skal evalueres.

0 Tilføyd ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710).

§ 43. *Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn*

Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider i barnehagen, krenker et barn med for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende straks melde fra til barnehagens styrer. Styreren skal melde fra til barnehageeieren.

Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at styreren i barnehagen krenker et barn med for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende melde fra til barnehageeieren direkte.

Undersøkelser og tiltak etter § 42 tredje og fjerde ledd skal iverksettes straks.

0 Tilføyd ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710).

Kapittel IX. Forskjellige bestemmelser

0 Endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere kapittel VI).

§ 44. *Taushetsplikt*

For virksomheter etter denne lov gjelder reglene om taushetsplikt i forvaltningsloven §§ 13 til 13 g tilsvarende.

0 Endret ved lover 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 20), 18 juni 2021 nr. 127 (ikr. 1 juli 2021 iflg. res. 18 juni 2021 nr. 2026).

§ 45. *Opplysningsplikt til sosialtjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten*

Barnehagepersonalet skal gi sosialtjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten bistand i klientsaker. De skal i sitt arbeid være oppmerksom på forhold som bør føre til tiltak fra kommunens side, og skal av eget tiltak gi sosialtjenesten eller den kommunale helse- og omsorgstjenesten opplysninger om slike forhold. Av eget tiltak kan opplysninger bare gis etter samtykke fra klienten, eller så langt opplysningene ellers kan gis uten hinder av taushetsplikt. Opplysninger skal normalt gis av styrer.

0 Endret ved lover 24 juni 2011 nr. 30 (ikr. 1 jan 2012 iflg. res. 16 des 2011 nr. 1252), 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 21). **Endres** ved lov 11 juni 2021 nr. 78 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

§ 46. *Opplysningsplikt til barnevernet*

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid etter denne loven, skal i sitt arbeid være oppmerksom på forhold som kan føre til tiltak fra barneverntjenesten.

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid etter denne loven, skal uten hinder av taushetsplikt melde fra til barneverntjenesten uten ugrunnet opphold

a) når det er grunn til å tro at et barn blir eller vil bli mishandlet, utsatt for alvorlige mangler ved den daglige omsorgen eller annen alvorlig omsorgssvikt,
b) når det er grunn til å tro at et barn har en livstruende eller annen alvorlig sykdom eller skade og ikke kommer til undersøkelse eller behandling, eller at et barn med nedsatt funksjonsevne eller et spesielt hjelpetrengende barn ikke får dekket sitt særlige behov for behandling eller opplæring,
c) når det er grunn til å tro at et barn blir eller vil bli utnyttet til menneskehandel.

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid etter denne loven, plikter også å gi opplysninger etter pålegg i samsvar med barnevernloven § 6-4.

0 Endret ved lov 20 apr 2018 nr. 5 (ikr. 1 juli 2018 iflg. res. 8 juni 2018 nr. 839), 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 22). **Endres** ved lov 18 juni 2021 nr. 97 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

§ 47. *Innhenting av opplysninger fra Folkeregisteret*

Offentlige myndigheter kan uten hinder av taushetsplikt innhente opplysninger fra Folkeregisteret når det er nødvendig for å utføre oppgaver etter denne loven. Departementet gir forskrift om hvilke opplysninger som kan innhentes.

0 Tilføyd ved lov 22 juni 2018 nr. 64 (ikr. 1 okt 2018), endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 22 a).

§ 47 a. *Kommuner, fylkeskommuner og private barnehagers behandling av personopplysninger*

Kommuner, fylkeskommuner og private barnehager kan behandle personopplysninger, herunder personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10, når det er nødvendig for å utføre oppgaver etter loven.

Ved bytte av barnehage kan barnehagen levere ut personopplysninger, inkludert personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10, som er nødvendige for at den nye barnehagen kan gi barnet et tilbud i samsvar med loven, men bare så langt foreldrene har gitt tillatelse.

Departementet kan gi forskrift om behandling av personopplysninger etter første og andre ledd, blant annet om formålet med behandlingen, behandlingsansvar, hvilke personopplysninger som kan behandles, hvem det kan behandles personopplysninger om, bruk av automatiserte avgjørelser, adgang til viderebehandling, utlevering og tilgang til personopplysninger.

0 Tilføyd ved lov 11 juni 2021 nr. 80 (ikr. 1 aug 2021 iflg. res. 11 juni 2021 nr. 1899).

§ 48. *Plikt til å gi opplysninger om tjenestedata og regnskapsdata*

Kommunale barnehager skal rapportere til Utdanningsdirektoratet tjenestedata som er nødvendige for å vurdere tilstanden og utviklingen innenfor barnehagesektoren. Eier av private barnehager skal rapportere slike tjenestedata og regnskapsdata til kommunen og til Utdanningsdirektoratet. Tjenestedataene skal ikke inneholde direkte identifiserbare personopplysninger. Departementet kan gi forskrift om rapportering av tjenestedata og regnskapsdata, og om Utdanningsdirektoratets behandling av disse.

0 Tilføyd ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710), endret ved lov 11 juni 2021 nr. 80 (ikr. 1 aug 2021 iflg. res. 11 juni 2021 nr. 1899).

§ 49. *Plikt til å gi opplysninger til barnets bostedskommune*

Barnehageeieren plikter å gi barnets bostedskommune de opplysningene som er nødvendige for å kunne føre et register som nevnt i § 10 fjerde ledd.

0 Tilføyd ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710).

§ 50. *Helsekontroll av barn og personale*

Før et barn begynner i barnehage, skal det legges frem en erklæring om barnets helse til barnehagen slik at barnehagen kan legge forholdene til rette for barnet. Dersom barnet har møtt til ordinære undersøkelser på helsestasjon, kan slik erklæring gis av barnets foreldre.

Barnehagens personale har plikt til å gjennomgå tuberkulosekontroll i henhold til gjeldende regelverk.

0 Endret ved lover 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 23), 11 juni 2021 nr. 80 (ikr. 1 aug 2021 iflg. res. 11 juni 2021 nr. 1899).

§ 51. *Øvingsopplæring*

Barnehagens eier plikter å stille barnehagen til disposisjon for øvingsopplæring for studenter som tar barnehagelærerutdanning.

Barnehagens styrer og pedagogiske ledere plikter å veilede studenter i slik øvingsopplæring.

0 Endret ved lover 17 juni 2016 nr. 66 (ikr. 1 aug 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 674), 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 24).

§ 52. *Lovens anvendelse på Svalbard*

Kongen kan gi forskrift om lovens anvendelse på Svalbard og kan fastsette særlige regler under hensyn til de stedlige forhold.

0 Endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 25).

Kapittel X Tilsyn

0 Kapitlet tilføyd ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2022 iflg. res. 10 des 2021 nr. 3461).

§ 53. *Kommunens tilsyn med barnehagene*

Kommunen fører tilsyn med at barnehagene drives i samsvar med denne loven med forskrifter, med unntak av bestemmelsene i kapittel V med forskrifter.

Kommunen kan gi pålegg til barnehagen om å rette uforsvarlige eller ulovlige forhold ved godkjente eller godkjenningspliktige virksomheter. Hvis fristen for å etterkomme pålegget ikke overholdes, eller forholdet ikke lar seg rette, kan kommunen fatte vedtak om tidsbegrenset eller varig stenging av virksomheten.

Foreldrerådet skal få mulighet til å uttale seg før kommunen fatter vedtak om stenging.

Barnehagen skal uten hinder av taushetsplikt legge frem alle opplysninger som kommunen trenger for å føre tilsyn. Barnehagen skal gi kommunen adgang til barnehagens lokaler.

0 Tilføyd ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2022 iflg. res. 10 des 2021 nr. 3461).

§ 54. *Statsforvalterens tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet*

Statsforvalteren fører tilsyn med lovligheten av kommunens oppfyllelse av plikter som barnehagemyndighet etter §§ 10 og 53 og kapittel IV, VI og VII med forskrifter, og plikten til å ha internkontroll etter kommuneloven § 25-1. Reglene i kommuneloven kapittel 30 gjelder for tilsynsvirksomheten.

0 Tilføyd ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2022 iflg. res. 10 des 2021 nr. 3461) som endret ved lov 7 mai 2021 nr. 34.

§ 55. *Statsforvalterens tilsyn med barnehagene*

Statsforvalteren kan i særlige tilfeller føre tilsyn med at barnehagene drives i samsvar med denne loven med forskrifter, med unntak av bestemmelsene i kapittel V med forskrifter.

Statsforvalteren kan gi pålegg til barnehagen om å rette ulovlige forhold. Hvis fristen for å etterkomme pålegget ikke overholdes, eller forholdet ikke lar seg rette, kan statsforvalteren fatte vedtak om tidsbegrenset eller varig stenging av barnehagen. Kommunen og foreldrerådet skal få mulighet til å uttale seg før statsforvalteren fatter vedtak om stenging. Statsforvalterens stengingsvedtak skal sendes kommunen til orientering.

Barnehagen skal uten hinder av taushetsplikt legge frem alle opplysninger som statsforvalteren trenger for å føre tilsyn. Barnehagen skal gi statsforvalteren adgang til barnehagens lokaler.

0 Tilføyd ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2022 iflg. res. 10 des 2021 nr. 3461) som endret ved lov 7 mai 2021 nr. 34.

§ 56. *Utdanningsdirektoratets tilsyn med økonomiske forhold i private barnehager*

Utdanningsdirektoratet fører tilsyn med at barnehagene drives i samsvar med bestemmelsene i kapittel V med forskrifter.

Utdanningsdirektoratet kan gi pålegg til barnehagen om å rette ulovlige forhold. Hvis fristen for å etterkomme pålegget ikke overholdes, eller forholdet ikke lar seg rette, kan Utdanningsdirektoratet fatte vedtak om tidsbegrenset eller varig stenging av barnehagen.

Utdanningsdirektoratet kan fatte vedtak om at tilskudd til barnehagen skal holdes tilbake dersom barnehagen har brutt bestemmelser i kapittel V med forskrifter.

Utdanningsdirektoratet kan fatte vedtak om at barnehagen skal betale tilskudd tilbake til kommunen dersom barnehagen har brutt bestemmelser i kapittel V med forskrifter.

Kommunen skal få mulighet til å uttale seg før Utdanningsdirektoratet fatter vedtak etter andre, tredje eller fjerde ledd. Utdanningsdirektoratets vedtak skal sendes kommunen til orientering.

Foreldrerådet skal få mulighet til å uttale seg før Utdanningsdirektoratet fatter vedtak om stenging.

Barnehagen skal uten hinder av taushetsplikt legge frem alle opplysninger som Utdanningsdirektoratet trenger for å føre tilsyn. Dersom Utdanningsdirektoratet i forbindelse med gjennomføring av tilsyn har behov for opplysninger fra barnehageeieren eller eierens nærstående, skal Utdanningsdirektoratet ha tilgang til slike opplysninger. Barnehagen skal gi Utdanningsdirektoratet adgang til barnehagens lokaler.

0 Tilføyd ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2022 iflg. res. 10 des 2021 nr. 3461).

Kapittel XI. Ikrafttredelse og endringer i andre lover

0 Endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere kapittel VII).

§ 57. *Ikrafttredelse. Endringer i andre lover*

Loven trer i kraft fra den dag Kongen bestemmer.[1]

Når loven trer i kraft, oppheves lov 5. mai 1995 nr. 19 om barnehager. Vedtak som er truffet etter denne loven, gjelder inntil de faller bort eller blir endret etter loven her.

Lov 19. juni 1997 nr. 64 om endringer i lov 5. mai 1995 nr. 19 om barnehager oppheves straks.

Departementet kan gi forskrift med nærmere overgangsregler, som bestemmelser om overføringen av ansvaret for å føre tilsyn med økonomiske forhold i private barnehager fra kommunen til Utdanningsdirektoratet. Det kan også gis bestemmelser som viderefører bestemmelser i loven her om tilsyn, veiledning og reaksjonsmidler etter §§ 8 første ledd andre punktum, 8 femte ledd, 9, 9 a, 9 b, 16 og 16 a, slik disse lød før 1. januar 2021.

0 Endret ved lov 19 juni 2020 nr. 91 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 11 des 2020 nr. 2710, tidligere § 26) som endret ved lov 18 des 2020 nr. 155.

[1] Fra 1 jan 2006 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 613.